

Názov práce: Vybrané aktivizační činnosti a terapie realizované v domovech pro seniory
Autor: **PhDr. Lenka Motlová**
Oponentka: doc. PhDr. Martina Hrozenková, PhD.
Rok predloženia práce: 2018

Predložená dizertačná práca PhDr. Lenky Motlovej ponúka vysoko aktuálnu tému z hľadiska samotnej cieľovej skupiny klientov ako aj odborníkov sociálnej práce. Aktuálnosť témy súvisí s demografickým trendom, ktorý odkazuje na prognózy nárastu seniorskej časti populácie v relatívnej blízkej budúcnosti, zároveň sa dotýka metód a foriem profesionálnej práce poskytovanej v zariadeniach pre seniorov resp. v domovoch pre seniorov.

Predložená práca vykazuje vedecký charakter, ako po stránke obsahovej, tak i formálnej. Dizertandka ponúka pohľad na aktuálny stav poznania skúmanej problematiky, pričom s výskumnými pojmi, výsledkami výskumu i použitou literatúrou narába vysoko korektne. Autorka definovala výskumné ciele vo vzťahu ku zvolenej kvantitatívnej výskumnej stratégii. Zvolila dotazník vlastnej autorskej konštrukcie, ktorý mapoval názory riadiacich ako aj odborných pracovníkov domovov pre seniorov. Predložená práca ponúka sklbenie autorkiných praktických skúseností s bohatou teoretickou bázou problematiky zooterapie ako aktivizačnej i liečebnej aktivity klientov seniorského veku.

Predložená práca spĺňa požadovaný rozsah, ktorý je stanovený pre tento druh kvalifikačných prác. Štruktúra práce súvisí s jej cieľom a názvom. Úroveň písma, pravopis a štylistika prezentované v práci sú na vyhovujúcej úrovni. Predložená práca disponuje pomerne bohatou prílohou časťou, ktorá vhodne dopĺňa jadro práce.

Teoretická časť práce má sumarizačno-kompilačný charakter, kde autorka ponúka výpočet aktivizačných techník určených pre seniorov žijúcich v pobytových zariadeniach. PhDr. Motlová využíva aktuálne literárne zdroje domácej i zahraničnej proveniencie tak, že tvoria súvislý a logický celok v návaznosti na výskumný cieľ práce, ktorým je identifikácia aktivizačných činností v domovoch pre seniorov.

Empirická časť práce obsahuje všetky obligatórne časti vedecko-výskumnej práce a autorka mala ambíciu realizovať reprezentatívny výskum, so snahou teritoriálne pokryť územie celej ČR. Miera ochoty spolupráce pri výskume zo strany opytovaných však spôsobila, že výskumne mohla byť podchytená "iba" 1/5 reprezentatívneho súboru, čo je však i tak vysoko dostačujúce pre účely predloženej práce. Domnievam sa, že tento fakt vypovedá nielen o ochote, ale aj schopnosti profesionálnej sebareflexie manažmentu daných zariadení sociálnych služieb.

Výsledky získané vedecko- výskumným šetrením a ich využiteľnosť v praxi otvárajú priestor nielen na aplikáciu získaných výskumných dát vo forme sociálno-ekologického modelu, ktorý poukazuje na zmysel a význam systémov, v ktorých žije a pohybuje sa klient domova pre seniorov, ale aj na ďalšie spracovanie predmetnej problematiky prípadne jej komparáciu s prácami vydanými v zahraničí.

V práci taktiež možno pozorovať autorkinu osobnú i profesionálnu angažovanosť vo vzťahu k cieľovej skupine seniorov v prepojení na vybrané metódy práce.

Otázky pre autorku dizertačnej práce:

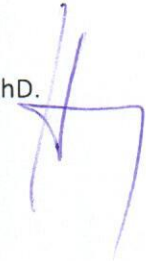
Otázka č.1: Z akého dôvodu sa autorka rozhodla dať do vzťahu viaceré čiastkové ciele "iba" s dĺžkou praxe riaditeľa?

Otázka č.2: Autorka v práci na s.158 prezentuje tvorbu konštrukcie s názvom : "*Multidisciplinárny tím v oblasti aktivizácie v domovoch pre seniorov*" a popisuje, kto tento tím tvorí. Opiera sa pritom o zistenia z vlastného výskumného šetrenia. Ak sa pozrieme na problematiku tímov z perspektívy Gehlerta (2012 In: Gabrielová, Velemínsky, Stejskalová, 2015. *Prevencia v kontexte zdravotno-sociálnej problematiky*. Praha: NLN, ISBN 978-80-7422-443-0, citová strana 26), ktorý rozlišuje multidisciplinárny, interdisciplinárny a transdisciplinárny tím, v čom sú podľa dizertandky rezervy, čo bráni profesionálnym tímom skúmaných domovov pre seniorov dostať sa na úroveň inter- resp. transdisciplinárnosti, ktoré vedú k ešte vyššej kvalite života klienta?

Dizertačná práca spĺňa požiadavky kladené na tento druh prác a prácu v predloženej podobe doporučujem k obhajobe.

V Nitre, 6.8.2018

doc. PhDr. Martina Hrozenská, PhD.

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **PhDr. Lenka MOTLOVÁ**
Studijní program: REHABILITACE
Oponent disertační práce: **doc. MUDr. Alena Vosečková, CSc.**
Školitel: doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.
Název disertační práce: Vybrané aktivizační činnosti a terapie realizované v domovech pro seniory

Hodnocení hlavního cíle práce

Dizertační práce zpracovává velmi aktuální téma spojené se zvyšujícím se počtem seniorů a možnostmi zvyšování kvality jejich života.

Cíl práce: Zjistit, jaké aktivizační činnosti a terapie jsou poskytovány v domovech pro seniory z pohledu ředitelů domova pro seniory a pracovníků věnujícím se aktivizaci. Cíl práce je explicitně a jednoznačně vymezen v úvodu práce. Hlavní cíl je rozpracován do dílčích cílů, které jsou koherentní, vzájemně provázané a jejich naplnění koresponduje s dosažením hlavního cíle.

Cíl je formulován v kontextu zdravotně-sociální práce nebo sociální politiky.

Hodnocení teoretické části práce

V teoretické části jsou rozpracovány všechny klíčové pojmy, uvedené v cílech práce. Rozsah uvedených pojmů i kapitol je adekvátní, tj. žádný z uvedených pojmů či kapitol nepovažují za nadbytečný. Teoretická východiska odpovídají stavu současného poznání i stupni studia. Autorka pracuje s informacemi dostatečně. Využívá adekvátní odborné prameny. Tyto prameny kriticky zpracovává a reflektuje (tj. reflektuje, komparuje, komentuje, shrnuje atp.) Teoretická část je logicky propojena s výzkumem.

Hodnocení metodické části práce

Autorka pro výzkumnou část zvolila kvantitativní výzkumnou strategii. Zvolená výzkumná strategie je adekvátní vzhledem ke stanoveným cílům práce. Autorka také uvádí reflexi etických rizik výzkumu a rizik zvolené výzkumné strategie z hlediska validity výzkumu.

Metodická část obsahuje hlavní cíl výzkumu. Byly použity 2 dotazníky vlastní konstrukce

- a) Dotazník pro ředitele domova pro seniory
- b) Dotazník pro pracovníky, kteří aktivizaci realizují.

Otázky v dotazníku a /b se liší, byly zvoleny s ohledem na cíle práce.

Příloha2 - Dotazník pro pracovníky, kteří aktivizaci realizují obsahuje otázku 10 a 11 (a další), které jsou již zodpovězeny ředitelem v dotazníku 1, otázky č.12 se to týká také, avšak jde o vyjádření subjektivního názoru, který se může lišit od stanoviska ředitele. Bylo toto nějak konfrontováno – vzájemně porovnáno?

Metodická část obhájí techniky sběru dat a statistické testy zvolené pro zpracování dat s odkazy na zdroje, pomocí nichž byl výběr provedený. Do metodologie byl správně zařazený

předvýzkum nebo též pilotní část, v níž byly ověřeny – konfrontovány okruhy a formulace otázek.

Charakteristika souboru, (s.57 - 58), popis výzkumných souborů A a B by si zasloužil spíše než slovní výpis hodnot koláčový graf a v jeho popisu vyzdvižení hlavních ukazatelů.

Na str. 60 autorka zmiňuje, že „...je návratnost dotazníkového šetření nízká, což je limitem provedeného výzkumu. Vzhledem k počtu respondentů, kteří se zapojili do výzkumu, není možné jejich odpovědi zobecnit. V rámci provedeného výzkumu se podařilo dosáhnout návratnosti jedné pětiny dotazníků.“ Není jasné, zda každý došlý zpracovaný dotazník reprezentuje jedno zařízení nebo zda jde o vícečetná vyjádření byť jen k některým zařízením. Nejednotná subjektivní hodnocení stavu, která v dotaznících jsou, pro jedno zařízení by mohla výsledek zkreslovat.

Hodnocení zpracování výsledků výzkumu

Na str. 61 v popisech testů je výpis použitých testů a zmínka, že „...nebylo možné vycházet z předpokladu, že měření jsou normálně rozdělená.“ Pro toto tvrzení není uvedený použitý test.. Zjištěné odpovědi z dotazníku vztahující se k dílčím cílům práce (1-11) jsou přehledně uvedeny v tabulkách. Výsledné hodnoty jsou popsány v textu a následně formátovány v tabulce. Lépe než tabulky by se v tomto pojetí pro lepší přehlednost hodil koláčový graf. Tabulky 25, 26 ... vyjadřují: počet pozorování, korelační koeficient, dosaženou hladinu významnosti. Téměř všechny hodnoty v tabulkách jsou vyšší než 0,05 a proto je zamítnuta alternativní hypotéza. Jen v Tab. 26 má „délka praxe“ vers. „počet akvizičních činností“ hodnotu 0,039, a proto autorka dále v textu (s.96) píše: „Platí, že čím déle ředitelé zastávají vedoucí pozici v domově pro seniory tím častěji uvádějí nižší počet aktivizačních činností poskytovaných v domově pro seniory. Což dokladuje obrázek 6.

Tabulka 38 (s.117) ... Výsledek znaménkového neparametrického testu. Vysvětlivky zahrnují znaménka „+“ a „-“, nikoli symbol „o“.. Ne každý musí být se symboly obeznámený.

Tabulky 40, 41, 43, 44, 47 by opět šly vyjádřit koláčovými grafy.

Str. 103, Tabulka 31 – chybné vyjádření % (neodpověděl 1 člověk – 99,2%)

Hodnocení hypotéz (H1 – H7)

Začíná ne zcela ideálně formulovaným obratem, který je pro všechny testy shodný: „Prostřednictvím Pearsonova chí kvadrát testu bylo zjišťováno, ...“ Vychází zřejmě ze zvolené statistiky (Pearsonův Chi kvadrát) použité u kontingenčních tabulek (viz str.61 – podkapitola 3.5 Zpracování a vyhodnocení dat).

(s.139) „Díky dosažené hladině významnosti $p = 0,05$ se zamítá H_0 a platí H_A .“ ...je nejasně formulovaná věta. Výsledek je 0,05? pak proč je tato hraniční hodnota takto interpretována, nebo byla hodnota výsledku nižší než kritická hodnota 0,05 a proto je zde výše uvedené tvrzení? Nezpochybňuji interpretaci výsledku, ale formulaci.

Diskuze k hypotézám (str. 146 -148)

Čekala bych zde spíš spojení výsledků do jednoho logického celku a ne jen převážně přepis informací z kapitoly 4.3.11.

Hodnocení formální stránky práce

Stylistická a gramatická úroveň práce a dodržení formálních požadavků principiálně odpovídá nárokům kladeným na závěrečnou kvalifikační práci. Někdy je však výrazně heslovitá, chybí propojení bloků do celku.

Práce s literaturou

Počet citací: 177 (174) – vysvětleno v poznámce

z toho 25 cizojazyčný zdrojů

a 17 internetových zdrojů

V seznamu literatury u 3 internetových zdrojů uvedena čísla i u zdroje (78/80, 94/95, 146/147)

Citace pod č. 113 autor podtržen – proč?

Hodnocení aktuálnosti tématu, význam práce (nové poznatky, přínos pro praxi)

Jde o aktuálně zvolené téma vzhledem ke zvyšujícímu se počtu seniorů v populaci. Práce je zaměřena na praktickou stránku výkonu profese. Výstupy práce jsou reálně využitelné pro praxi - autorka v závěru práce dává náměty k zamýšlení a doporučení pro praxi.

Kombinace výsledků pěti šetření ze čtyř let, byť od různých subjektů, ve finále nemusí vyjadřovat reálný stav, který by dával studii výpovědní hodnotu o stavu výběrového souboru natož pak populace. Samotná existence organizací - subjektů je dynamická, v čase proměnná. Stačí k tomu změna ředitele, odchod iniciativního nebo naopak flegmatického pracovníka a poměry se v rámci subjektu změni. Stejně tak i může zapůsobit změna financování organizace oběma směry. Buď povede k utlumení nebo rozvoji sledované oblasti. ale, ... pokud by se dala data získat v rozumném intervalu, pak je toto možný směr pro jejich vyhodnocení. Na druhou stranu chápu, že je potřeba vycházet z možností získání dat a jejich zpracování pro účely dizertační práce, nejde o rozklad stavu v dané oblasti. autorka v práci prokázala schopnost analytického myšlení, samostatné práce, atd.,

Celkové zhodnocení práce

Předložená dizertační práce **splňuje**/ nesplňuje nároky kladené na dizertační práci.

Práci **doporučuji**/nedoporučuji k obhajobě

Doporučuji k přepracování

Doc. MUDr. Alena Vosečková, CSc.

Filosofická fakulta

Ústav sociální práce

Univerzita Hradec Králové

V .....*Hradec Králové*.....podpis oponenta disertační práce.....